

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางพื้นฐานตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา
2. ทฤษฎีการเรียนรู้ในเรื่องภาษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา
3. การสอนการออกเสียงในระดับประถมศึกษา
4. การสอนเขียนในระดับประถมศึกษา
5. แบบฝึกการออกเสียงและการเขียนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา

หลักสูตรภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นหลักสูตรที่จัดให้นักเรียนในลักษณะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ นักเรียนจะนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนไปใช้สำหรับเรียนรู้กลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจ และวิทยาการใหม่ ๆ ในชีวิตประจำวัน ให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

จากสาระที่เปลี่ยนไปของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) (กรมวิชาการ, 2533ก, หน้า 2) ได้กล่าวถึงเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้ หลักสูตรภาษาไทยฉบับปรับปรุงระบุเป้าหมายสำคัญที่จะให้เกิดกับนักเรียน 4 ด้านคือ

1. ความรู้ ได้แก่ ความรู้ในเรื่องหลักเกณฑ์ของภาษา
2. ทักษะ ได้แก่ ทักษะการใช้ภาษาสื่อความในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีระบบและความคิดเชิงสร้างสรรค์

3. ค่านิยม เช่น การตระหนักในความสำคัญของภาษา การมองเห็นความงาม และความซาบซึ้งในภาษา การรักการอ่าน การเห็นความสำคัญในการแสวงหาความรู้ ฯลฯ

4. การจัดการ ได้แก่ การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนภาษาไทยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การวางแผน การปรับปรุงงาน การมุ่งผลงาน การแสวงหาความรู้ การใช้ภาษาในการประกอบอาชีพ ฯลฯ

การเรียนการสอนภาษาไทยมุ่งให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษา ได้ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนตามสมควรแก่วัย ได้เห็นคุณค่าของภาษาจนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้และมีเหตุผล กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533ข, หน้า 7-10) ได้กล่าวถึงการปลูกฝังผู้เรียนดังต่อไปนี้

1. ให้มีทักษะในการฟัง พูด อ่านและเขียน โดยมีความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ อันเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษา

2. สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ทั้งการรับรู้และการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

3. สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล ตลอดจนสามารถใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ได้

4. มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่าน และใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชนและแหล่งความรู้อื่น ๆ

5. สามารถใช้ประสบการณ์จากการเรียนภาษาไทยในการคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาและวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

6. มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาไทยและวรรณคดี ทั้งในด้านวัฒนธรรมประจำชาติและการสร้างเสริมความงามในชีวิต

จุดประสงค์การเรียนการสอนภาษาไทย มุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาตามควรแก่วัยเห็นคุณค่าของภาษา สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ และมีเหตุผล จุดประสงค์ของหลักสูตรภาษาไทย 6 ข้อ มีสาระสำคัญสรุปสั้น ๆ ได้ 3 ข้อดังนี้

1. ให้มีความรู้ด้านหลักเกณฑ์ทางภาษา เพื่อการใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

2. ให้มีทักษะทางการคิดและการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนแสวงหาสิ่งที่จำเป็นในชีวิตอย่างมีวิจรรณญาณ

3. ให้มีเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาและวรรณคดี

สำหรับจุดประสงค์ที่ต้องการปลูกฝังให้นักเรียนจากหลักสูตร สรุปล้น ๆ ได้ดังนี้

1. ความพร้อม การเตรียมความพร้อมก่อนเรียนเป็นการเตรียมด้านการฟัง เพื่อให้ นักเรียน ฟังและสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ ด้านการพูด พูดแสดงความต้องการของตนเองได้ ด้านการอ่าน และการเขียน สามารถสังเกตและจัดหมวดหมู่สิ่งของต่าง ๆ ได้ มีทักษะในการใช้ตา ใช้กล้ามเนื้อ และกล้ามเนื้ออื่น ๆ ให้สัมพันธ์กัน ด้านอารมณ์ สามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม
2. การฟัง ให้มีมารยาทในการฟัง สามารถนำทักษะการฟังไปใช้ในการเพิ่มพูนความรู้ ความคิดและประสบการณ์ทางภาษา และสามารถหาความเพลิดเพลินจากการฟังได้ สำหรับระดับความสามารถในการฟังของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เน้นการฟังเพื่อความเข้าใจและปฏิบัติตาม ได้ถูกต้อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เพิ่มความคล่องแคล่วและรวดเร็วในเรื่องความเข้าใจเรื่องที่ฟัง สามารถวิเคราะห์เรื่องที่ฟัง ทั้งยังเพิ่มการฝึกให้มีความชื่นชมต่อภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 นอกเหนือจากความเข้าใจเรื่องที่ฟังแล้ว ให้ฟังเพื่อวิเคราะห์หาหลักการ เจตนารมณ์และนัยของข้อความและเรื่อง รวมทั้งมีความชื่นชมต่อภาษาไทย
3. การพูด พูดได้ชัดเจนถูกต้องและสื่อความหมายได้ มีมารยาทที่ดีในการพูดและสามารถใช้ ทักษะการพูดเพื่อความบันเทิงได้ ความสามารถในการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 พูด ได้ชัดเจน ถูกต้องและสื่อความหมายได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เพิ่มความคล่องแคล่วในการพูด มีความสามารถในการคิดลำดับเหตุการณ์ วิพากษ์วิจารณ์ และสรุปความ มีบุคลิกภาพที่ดีในการพูด และมีความชื่นชมต่อภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เพิ่มจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 โดยพูด อย่างมีวิจรรย์ญาณ ใช้คำพูดได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล กล่าวพูด สามารถใช้คำพูด เพื่อติดต่อธุระการงานได้
4. การอ่าน ให้มีทักษะในการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ อ่านได้ถูกต้องชัดเจนและมีความ เข้าใจในการอ่าน รู้หลักเกณฑ์การอ่านและสามารถนำไปใช้ในการอ่านคำใหม่ ๆ ได้ มีนิสัยที่ดีในการ อ่านและรักการอ่าน สำหรับระดับความสามารถของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เน้นความ สามารถในการอ่านได้ถูกต้อง ชัดเจน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เพิ่มความสามารถในการอ่านอย่าง คล่องแคล่ว รวดเร็ว สามารถสรุปเรื่องที่อ่านได้ มีความสามารถในการคิดเชิงวิจารณ์และวิเคราะห์ ใจความสำคัญ สามารถใช้พจนานุกรม รู้จักใช้และเก็บรักษาหนังสือ เลือกหนังสืออ่านได้และใช้ห้อง สมุดในการแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลินได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เพิ่มความสามารถใน การอ่านโดยถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกได้
5. การเขียน ให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้อง สวยงามและสื่อความหมายได้ สามารถ คิดลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียนและสามารถนำ การเขียนไป ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ สำหรับระดับความสามารถในการเขียนของนักเรียนในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-2 เน้นการเขียนได้ถูกต้อง สวยงาม และสื่อความหมายได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4

เพิ่มความสามารถในการเขียนได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และเขียนแสดงความคิดอย่างเสรีได้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เพิ่มทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การนำหลักสูตรภาษาไทยไปใช้เรื่องของการสอน ความมุ่งหวังที่จะให้เกิดกับนักเรียนหัวใจ
สำคัญของการสอนภาษาไทยที่จะให้เกิดกับตัวนักเรียน ได้แก่ การให้นักเรียนสามารถ

1. ใช้ภาษาสื่อความได้
 - 1.1 ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา
 - 1.2 เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
 - 1.3 มีความคิดและวิจารณ์ญาณ
2. เห็นคุณค่าและความงามของภาษา
3. รักการอ่าน

การสอนภาษาไทยตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533) ได้เสนอแนะแนวทางการสอนแบบผสมผสาน ทั้งนี้เพราะเห็นว่าการสอนภาษาไทยมีหลาย
แบบ แต่ละแบบต่างก็มีจุดดีและจุดด้อย การพัฒนารูปแบบการสอนจึงต้องพิจารณาให้เหมาะสมและ
เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน แนวการสอนภาษาไทยแบบผสมผสาน ได้แก่ การสอนโดย

1. การสร้างประสบการณ์ทางภาษา
2. การใช้บทเรียนเป็นหลัก
3. การสอนเป็นรายบุคคล

ในการสอนครูต้องรู้จักเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมในการสอนภาษาไทยโดยเลือกให้สอดคล้อง
กับเนื้อหาและกิจกรรมในทักษะต่าง ๆ วิธีสอนที่นำมาใช้ ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การสาธิต
การแบ่งกลุ่มค้นคว้า การแบ่งกลุ่มระดมความคิด การแบ่งกลุ่มทำงาน การค้นคว้ารายบุคคล การสอน
เป็นรายบุคคล การแสดงบทบาทสมมติ การใช้เกมและเพลงประกอบการสอน การใช้บทเรียน
สำเร็จรูปหรือทำศูนย์การเรียนรู้ การใช้สถานการณ์จำลอง และการสอนเป็นคณะ

จากการสอนในทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นในกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทย ทักษะที่
สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ 9 ประการ ได้แก่

1. ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น
2. คิดวิเคราะห์ วิจัย
3. สร้างทางเลือกหลากหลาย
4. ประเมินและเลือกทางเลือก
5. กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ
6. ปฏิบัติด้วยความชื่นชม

7. ประเมินระหว่างปฏิบัติ
8. ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
9. ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

ทักษะกระบวนการทั้ง 9 ประการ เป็นผลที่จะเกิดขึ้นโดยการฝึกกิจกรรมเชิงกระบวนการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะวิชานั้นๆ กระบวนการที่ใช้มากในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533ก, หน้า 6-8) ได้กล่าวไว้โดยสรุปได้ดังนี้

1. กระบวนการเรียนภาษาไทยในการเรียนรู้คำ วลี ประโยค ความหมายของคำ การนำไปใช้ตลอดจนการเข้าใจและสรุปหลักเกณฑ์ทางภาษาได้
2. กระบวนการฝึกทักษะหรือกระบวนการฝึกปฏิบัติใช้ในการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน
3. กระบวนการคิด ใช้ในการฝึกความคิดและวิจารณ์ญาณในการใช้ภาษา
4. กระบวนการกลุ่ม ใช้ในการฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
5. กระบวนการพัฒนา ใช้ในการส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาการเรียนภาษาของตนเอง

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ในเรื่องภาษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติเป็นเครื่องมือสื่อสารและเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนและครูผู้สอนต้องให้ความรู้และฝึกฝนทักษะการอ่าน การฟัง การพูด และการเขียน เพื่อให้เด็กไทยมีความคล่องแคล่วในการใช้ทักษะดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนวิชาอื่นๆ ได้ดียิ่งขึ้น และมีความสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาในระดับประถมศึกษามุ่งให้ผู้เรียนสามารถคงสภาพการอ่านออกเขียนได้นำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และใช้ภาษาไทยสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ การเรียนรู้ภาษาไทยเป็นเรื่องของการฝึกทักษะ ถ้านักเรียนมีโอกาสฝึกมากก็จะช่วยให้มีความคล่องแคล่วชำนาญมาก

บลูม (Benjamin S. Bloom, อ้างใน บันลือ พงกษะวัน, 2533ก, หน้า 13) ได้ให้แนวคิดในการฝึกทักษะเชิงภาษาไว้ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลียนแบบ (Imitation) คือ การให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบอย่างที่เราให้
2. การปฏิบัติด้วยตนเอง (Manipulation) คือ การให้นักเรียนปฏิบัติเองโดยไม่ต้องดูแบบอย่าง
3. ความแม่นยำ (Precision) เป็นขั้นตรวจสอบแก้ไขความถูกต้อง ครูช่วยเหลือแก้ไขแต่งเติมเมื่อนักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง
4. ความต่อเนื่อง (Articulation) เป็นขั้นฝึกซ้ำหลังจากแก้ไขฝึกอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่ว

5. ความคล่องแคล่วเป็นธรรมชาติ (Naturalization) เป็นขั้นปฏิบัติได้เองโดยอัตโนมัติไม่ร้อ
ลั้งเล ปฏิบัติโดยฉับพลัน

นอกจากแนวคิดในการฝึกทักษะเชิงภาษาของ บลูม ยังมีทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางภาษา
ของเด็กอีกดังนี้ (อัญชลี แจ่มเจริญ, บังอร ทองพูนศักดิ์ และพันทิวา ไทยนต์, 2526, หน้า 27)

1. ทฤษฎีการสร้างความปลอดภัย (The Autism Theory) ทฤษฎีนี้ถือว่าการเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการ
เลียนเสียงอันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะได้กระทำเช่นนั้น โหมว์เรอร์ (Hovert
Mowrer) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาเชื่อว่าความสามารถในการฟังและความเปล็ดเปล็นจากการได้ยินเสียง
ผู้อื่นและตัวเองเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการทางภาษา

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (Imitaiton Theory) ความสนใจในการเลียนแบบของเด็กนั้นสั้นมาก
จะให้เลียนแบบนานๆ จะต้องมึ่ลั้งเร็วซ้ำๆ การเร้าความสนใจอยู่เสมอจะทำให้เด็กปรารถนาที่จะทำ
ต่อไป แต่ก็ควรคำนึงถึงอารมณ์ของเด็กด้วย ไม่ควรบังคับหรือออกคำสั่งให้เด็กทำขณะที่เขายังไม่เต็มใจ

3. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ส่วนหนึ่งของการพัฒนาการพูดของเด็กเกิด
จากการเสริมแรงของบิดามารดาที่คอยแก้ไขคำพูด การออกเสียงและการสนับสนุนการเปล่งเสียงของ
เด็กโดยการยกย่องชมเชย หรือให้รางวัลเมื่อออกเสียงได้ถูกต้อง

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) เด็กอาจจะพูดตามที่เขาได้รับรู้ ซึ่งเป็น
ภาษาที่ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของการใช้ภาษา

5. ทฤษฎีการรับรู้การคิด (Cognitive Theory) เพียเจต์ (Jean Piaget) มีความเห็นว่า
พัฒนาการทางความคิดและภาษามีความสัมพันธ์กันคือ ต่างมีส่วนสนับสนุนซึ่งกันและกัน พัฒนาการ
ทางภาษาของเด็กจะเป็นไปตามลำดับขั้น เช่น การเข้าใจความหมายของคำในตอนแรกๆ มีการสับสน
อยู่มากจนกว่าจะมีวุฒิภาวะและประสบการณ์เด็กจึงจะเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคได้ถูกต้อง

3. การสอนการออกเสียงในระดับประถมศึกษา

ในการสอนการออกเสียงในระดับประถมศึกษา แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ การออกเสียงจาก
การพูดและการออกเสียงจากการอ่าน

การออกเสียงจากการพูด

การสอนพูดนอกจากจะขึ้นอยู่กับวิธีฝึก การฝึกแล้ว หน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การ
ช่วยเหลือแก้ไขการพูดของนักเรียนก็นับว่ามีส่วนสำคัญอยู่มากเพราะนักเรียนที่มาเรียนย่อมมีปัญหา
การพูดหลายแบบหลายอย่างด้วยกัน เช่น พูดไม่ชัด พูดติดอ่าง พูดผิด ใช้คำพูดเหมือนทารก หรือใช้
ภาษาถิ่น เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ครูต้องเป็นผู้คอยช่วยเหลือและแก้ไข มิฉะนั้นย่อมจะเป็นปัญหาในการ
เรียนครั้งต่อไป

เด็กก่อนมาโรงเรียนนอกจากจะเลียนคำพูดโดยอาศัยแบบอย่างจากผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดแล้ว เด็กยังเลียนน้ำเสียงจากผู้ใหญ่ที่บ้านอีกด้วย ดังนั้นเมื่อมาโรงเรียนครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญในการที่จะให้เด็กเลียนเสียงที่ถูกต้องจากครูผู้สอน ครูจำต้องระลึกเสมอว่าตนเป็นแบบอย่างที่ต้องการและดีงามแก่เด็กอยู่เสมอ โดยครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่เป็นลักษณะที่ดีให้เด็กปฏิบัติตามดังนี้

1. เสียงนุ่มนวล ไพเราะและแจ่มใส
2. ดังพอได้ยินทั่วทั้งชั้น
3. ระยะเวลาพูดไม่เร็วหรือช้าเกินไป(จังหวะ)
4. พูดถุกวรรคตอนได้ใจความดี
5. รู้จักใช้เสียงเน้นหนักและแผ่วเบาตามจังหวะที่เน้น
6. พูดชัดถ้อยชัดคำได้ถ้อยกระหงความ

(หนังสือ พฤกษะวัน, 2533ก, หน้า 54)

กรณีการ์ พวงเกษม (2535 , หน้า 28) ได้กล่าวถึงปัญหาในการสอนพูดดังนี้ ในการสอนพูดนั้นต้องการให้นักเรียนหรือผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้รู้เรื่องและสื่อสารในสิ่งที่ตนเองมีความต้องการได้ ปัญหาที่ครูผู้สอนมักจะพบเกี่ยวกับการสอนพูดคือ

1. นักเรียนไม่กล้าพูด
2. นักเรียนพูดติดอ่าง
3. นักเรียนใช้เสียงผิดวิธี
4. พูดสั้น
5. พูดคำหยาบ คำสบถสาบาน พูดคำด่าคำ
6. ออกเสียงพยัญชนะ สระ หรือคำบางคำไม่ได้ ทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ
7. พูดตกหล่น
8. พูดคำแสง
9. ใช้ประโยคคำถามและประโยคคำตอบไม่เป็น ทำให้ผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจความต้องการ

ของผู้พูดได้

10. ไม่รู้จักลำดับเรื่องในการพูด
11. พูดไม่เหมาะกับกาลเทศะและบุคคล
12. พูดลิ้นรัว
13. พูดตะกุกตะกัก
14. พูดเร็ว

การพูดใช้ในการสื่อความหมายในการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก การพูดแสดงออก ซึ่งบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล พัฒนาการทางการพูดของเด็กจะเป็นอย่างรวดเร็วเมื่อเด็กสามารถฟัง เข้าใจและใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วด้วยความมั่นใจ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะดำเนินการสอนพูดนั้นว่ามีความสำคัญมาก เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมย่อมจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แนวทางในการพูดได้เป็นอย่างดี ทักษิณี ศุภเมธี (2535, หน้า 102-104) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นในการฝึกการพูดดังนี้

1. ขั้นเตรียมความพร้อม การฝึกในขั้นนี้นับว่ามีความสำคัญมาก หากครูใช้วิธีไม่ถูกต้องไม่เหมาะสมอาจเป็นการสกัดกั้นความคิด ทำให้นักเรียนไม่กล้าพูดและไม่กล้าแสดงออก การฝึกควรเน้นการพูดโดยกล้าแสดงออกเป็นอันดับแรก หากนักเรียนพูดไม่ชัด ใช้คำไม่ถูก ใช้คำไม่เหมาะสมก็อย่าใช้วิธีตำหนิ หรือใช้ความคิด ใช้กฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่มาดัดลिन การแก้ไขก็ควรค่อยเป็นค่อยไป และอาจแก้ไขด้วยการพูดตามครู พูดตามตัวละคร เป็นต้น แล้วฝึกให้คิดหาเหตุผล เพื่อตัดสินใจและเลือกกระทำเลือกพูดให้ถูกต้องต่อไป

การฝึกในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ให้นักเรียนพูดอย่างอิสระ เริ่มพูดตามครูและพูดเอง เป็นคำ เป็นกลุ่มคำ เป็นประโยคและเป็นเรื่อง หากฝึกได้ดีก็จะช่วยในการเรียนอ่าน เขียนหรือการแต่งความซึ่งต้องคิดและอาศัยตัวหนังสือด้วยในขั้นต่อไปได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น เพราะนักเรียนพูดเป็นประโยคได้ ตอบคำถามเป็น รู้จักคำมากขึ้น และพูดออกเสียงคำได้ชัดเจนถูกต้อง เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนการอ่าน เช่น นักเรียนผันคำว่า “พ่อ แม่” เป็น พ่อ - เอก - พ่อ, แม่ - เอก - แม่ ก็จะรู้ว่าถูกต้องเพราะในชีวิตประจำวันเด็กเรียกพ่อและแม่อยู่แล้ว ในที่สุดก็จะจำเป็นกฎเกณฑ์ได้เอง

2. ขั้นฝึกการปฏิบัติตนในการพูดหรือมารยาทในการพูด เมื่อนักเรียนกล้าพูดในขั้นเตรียมความพร้อม ก็ฝึกมารยาทในการพูดต่อไป คือ

- 2.1 ใช้คำแทนชื่อถูกต้องเหมาะสม
- 2.2 รู้จักทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ
- 2.3 ใช้น้ำเสียง ถ้อยคำสุภาพ ไพเราะ
- 2.4 รอจังหวะในการพูด ไม่ชิงกันพูด ขออนุญาตก่อนพูด
- 2.5 แสดงกิริยามารยาทถูกต้องเหมาะสมในขณะที่พูด

3. ขั้นฝึกทักษะในการพูด

- 3.1 ฝึกพูดจากสิ่งที่มีประสบการณ์เดิม
- 3.2 พูดคุยเกี่ยวกับสัตว์
- 3.3 เล่านิทานที่เคยรู้
- 3.4 เล่าประสบการณ์ (สิ่งที่เคยพบ เคยเห็น และสิ่งที่ปฏิบัติเป็นประจำ เป็นต้น)

- 3.5 ฝึกพูดจากสิ่งที่จัดประสบการณ์ให้ หรือสร้างสถานการณ์ขึ้นใหม่
 - 3.6 พูดเกี่ยวกับของเล่นที่ให้นำมา
 - 3.7 ให้อธิบายภาพแล้วอธิบายภาพ หรือเล่านิทานจากภาพ
 - 3.8 พูดคุยหลังจากไปศึกษานอกห้องเรียน
 - 3.9 พูดเกี่ยวกับการแสดงหุ่น บทบาทสมมุติ เรื่องสมมุติ
 - 3.10 พูดต้อนรับแขก พูดโทรศัพท์ พูดชื่อของต่อราคา
 - 3.11 ร้องเพลง
 - 3.12 ท่องโคลง กลอน บทร้อยกรอง
 - 3.13 พูดอวยพร ประกาศ
 - 3.14 ฝึกพูดจากความคิดเห็น
 - 3.15 ฟังหรืออ่านคำ ข้อความยากได้และพูดทวนใหม่ได้ถูกต้อง
 - 3.16 สนทนา ซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง อ่าน ได้
 - 3.17 พูดแสดงความคิดและเหตุผล(ตอบคำถาม) “ทำไม” ด้วยคำว่า “เพราะ” “เพราะว่า”
- จากเรื่องที่มีประสบการณ์
- 3.18 พูดแสดงความคิดเห็นจากจินตนาการ
 - 3.19 พูดสนับสนุน ขัดแย้ง และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน
 - 3.20 พูดอธิบายสิ่งที่ตนทำหรือคิด
 - 3.21 การฝึกพูดเพื่อพัฒนาการทางภาษา โดยให้มีความสุข เพลิดเพลินด้วย
 - 3.22 พูดคำคล้องจอง
 - 3.23 เล่านิทานและนิทานแฝงคติธรรม
 - 3.24 เล่นละครหุ่น
 - 3.25 แสดงบทบาทสมมุติ
 - 3.26 เล่นเกมที่เกี่ยวกับการพูดและร้องเพลงได้

การวัดผลการออกเสียงจากการพูด

ในการจัดการเรียนการสอนไม่ว่าวิชาใดก็ตามการวัดผลประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ทราบว่าการเรียนการสอนนั้น ๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด สนิท สัตโยภาส (2532, หน้า 180) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดผลการพูดไว้ว่า “วิธีวัดผลการพูดที่ดีที่สุดก็คือการให้นักเรียนพูดออกมาจริง ๆ แต่ครูจะต้องตั้งเกณฑ์การให้คะแนนไว้ สำหรับการเปล่งเสียงชัดเจน การหยุดวรรคตอน การเน้นคำ ความคล่องแคล่วในการพูด การออกเสียงตัวควบกล้ำตัว ร, ล เป็นต้น”

การวัดผลการพูดที่นิยมทำก็คือ การสังเกตเวลานักเรียนพูดในโอกาสต่าง ๆ นอกจากนั้นก็มี การตั้งคำถามให้ตอบ การสัมภาษณ์ การให้เล่าเรื่อง การให้พูดตามหัวข้อที่กำหนดให้ โดยครูจะ สังเกตการใช้น้ำเสียง การใช้ท่าทาง การใช้ภาษา การลำดับเนื้อหา ความพอดีของเนื้อหากับเวลา เป็นต้น

การออกเสียงจากการอ่าน

ศรียรัตน์ เจ็งกลิ่นจันทร์ (2536, หน้า 2) ให้แนวคิดว่าการอ่านเป็นการแปลความหมายของ ตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์ตัวอักษร เป็นเครื่องหมายแทน คำพูดและคำพูดเป็นเพียงที่ใช้แทนของจริงอีกทีหนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่านจึงอยู่ที่การเข้าใจ ความหมายของคำ ซึ่งพฤติกรรมในการอ่านออกเสียงหรืออ่านฟังเสียงตามแนวคิดของลมัยมาศ ศรียรัตน์ (อ้างใน ศรียรัตน์ เจ็งกลิ่นจันทร์, 2536, หน้า 10-11)) ประกอบด้วย

1. ความสามารถในการรับรู้ (Perception) ได้แก่ การใช้สายตาสังเกต เห็นตัวอักษรแล้ว จำได้ว่าเคยพบ เคยอ่านมาหรือมิฉะนั้นก็จะต้องใช้การดูภาพ การอ่านภาพที่มีสัญลักษณ์นั้นช่วยในการ ฝึกอ่านเริ่มแรก และพร้อมที่จะออกเสียงออกมาตามที่เห็น

2. การออกเสียง (Vocalization) คือ อากาที่จะพ่นลมออกมาผ่านเส้นเสียงตามที่เห็นอักษร นั้น ๆ

3. การทำให้เสียงผสมกลมกลืน ได้แก่ การใช้อวัยวะต่าง ๆ เช่น ลิ้น ปาก ฟัน หรือส่วน ใดส่วนหนึ่งที่จะทำให้เสียงพ่นออกมา ถูกทำให้เกิดการผสมกลมกลืนทั้งพยัญชนะ สระ ตัวสะกดหรือ วรรณยุกต์แล้วแต่กรณี มุ่งให้เกิดความชัดเจนถูกต้อง

4. การฟังและวิเคราะห์เสียงที่ตนอ่าน (Auditory Discrimination) ผู้อ่านจะต้องใช้หูของตน ฟังอย่างพินิจว่า ถูกต้องตามเจตนาที่จะออกเสียงอ่านคำนั้น ๆ หรือไม่ หากมีความผิดพลาดอย่าง ใดอย่างหนึ่งจะต้องแก้ไข โดยการเริ่มต้นอ่านคำนั้นใหม่

5. ความเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคที่อ่าน (Comprehension) หุนอกจากฟังเสียงที่ อ่านแล้วยังต้องทำหน้าที่ฟัง โดยใช้สติปัญญาแปลความหมายหรืออาจอาศัยประสบการณ์เดิมช่วยแปล ประโยคและข้อความที่อ่าน แต่ในบางครั้งก็จำเป็นต้องสร้างประสบการณ์ตรง เช่น ลองปฏิบัติตามที่ อ่านจึงจะเข้าใจได้

6. ความสามารถในการจดจำ (Recognition) การจดจำในที่นี้หมายถึง การจำรูปคำ การจำ สัญลักษณ์ได้ว่าออกเสียงอย่างไร รวมทั้งการจำประโยคที่อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที การจำเหล่านี้ย่อมเป็น ประโยชน์ที่จะใช้ในการอ่านในครั้งต่อ ๆ ไปด้วย

Thomdike และ Edgar Dale (อ้างใน ศุภวัฒน์ ชื่นชอบ, 2524, หน้า 51) ได้กล่าวถึง ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

ธอร์นไคด์ ได้กล่าวว่า การอ่านคือกระบวนการของเหตุผล (Reasoning Process)

เอตการ์ เดล ได้กล่าวไว้ว่า การอ่าน คือ กระบวนการของการเข้าใจความหมายจากสิ่งพิมพ์ ด้วยความมุ่งหมายที่จะให้เกิดความเข้าใจ

ประเทิน มหาพันธ์ (2530, หน้า 13) ให้ความหมายของการอ่านว่า เป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้ กระบวนการอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เมื่อเด็กเปล่งเสียงตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูดโดยไม่เข้าใจความหมายจัดว่าไม่ใช่การอ่านที่สมบูรณ์เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการอ่านเท่านั้น ลักษณะการอ่านที่แท้จริงได้แก่การทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ความหมายดังกล่าวนี้มิใช่เกิดจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์เท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับกระบวนการกระตุ้นให้เกิดความคิดรวบยอดหรือจินตนาการของผู้อ่านเป็นสำคัญ

บันลือ พุกกะวัน (2533, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านดังนี้

1. การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูด โดยการผสมเสียงเพื่อใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูดเรียกว่า อ่านออก
2. การอ่านเป็นการใช้ความสามารถในการผสมผสานของตัวอักษรออกเป็นเสียงคำพูดหรือประโยค เข้าใจความหมายเรียกว่า อ่านได้
3. การอ่านเป็นการสื่อความหมาย ถ่ายโยงความคิด ความรู้จากผู้เขียนถึงผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน เรียกว่า อ่านเป็น

โกชัย สาริกบุตร (อ้างใน วันไชย ไทยใหม่, 2539, หน้า 8) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำและความคิดแล้วนำความคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเพียงเครื่องหมายแทนคำพูด และคำพูดเป็นเพียงเสียงที่ใช้แทนของจริง ฉะนั้นหัวใจของการอ่านจึงอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำที่ปรากฏในข้อความนั้น

จากพฤติกรรมการอ่านฟังเสียงข้างต้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าในการอ่านฟังเสียงย่อมเกี่ยวข้องกับอวัยวะหลายส่วนที่ปฏิบัติงานอย่างสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งสมองและประสาทสัมผัสต่าง ๆ ต้องช่วยแปลความหมาย สิ่งที่น่าจะเน้นในเรื่องของการจดจำได้ดีนั้นคือ ภาษาที่อ่านต้องมีความหมายเหมาะกับวัย จึงจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่จะจดจำได้ดี หากเกิดความประทับใจและความพึงพอใจ (อารมณ์) ด้วย ก็จะช่วยให้จำได้ไม่รู้ลืมเลยทีเดียว

จุดประสงค์ในการสอนอ่าน

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มุ่งให้นักเรียนอ่านในลักษณะดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2533, หน้า 7)

1. สอนให้เด็กอ่านออก คือ อ่านได้ถูกต้องทั้งอ่านออกเสียงและอ่านในใจ
2. สอนให้เด็กอ่านแตก คือ อ่านได้รวดเร็วเก็บใจความสำคัญได้ พร้อมทั้งสามารถนำสิ่งที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์

3. สอนให้อ่านเป็นคือ สามารถใช้การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลินและมีนิสัยรักการอ่าน

จินตนา ไบกาชุยี (2528, หน้า 2-7) ได้สรุปถึงการอ่านของเด็กในระดับประถมศึกษาว่ามีจุดมุ่งหมายสำคัญ 3 ประการคือ

1. ให้อ่านได้หมายถึงการพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กตั้งแต่การอ่านพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์อ่านเป็นคำ และอ่านกลุ่มคำ
2. อ่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการหาความรู้
3. อ่านเพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจ

ชุตินา สัจจามันท์ (อ้างใน เกษรา ภัทรเดชไพศาล, 2537, หน้า 11) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการอ่านดังนี้

1. อ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า เพื่อส่งเสริมความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่
2. อ่านเพื่อความรอบรู้ ทันท่วงทีเหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมรอบตัวและความเป็นไปของสังคม
3. อ่านเพื่อความจรรโลงใจ ช่วยพัฒนาและปรับปรุงตัวเองให้เป็นพลเมืองดี จิตใจงาม
4. อ่านเพื่อความบันเทิง พักผ่อนหย่อนใจ สนองความพอใจส่วนตัว

สรุปได้ว่าการสอนอ่านนั้นมีจุดประสงค์ที่สำคัญคือ ให้อ่านได้ถูกต้อง อ่านเพื่อความสนุกสนาน ทันท่วงทีเหตุการณ์ปัจจุบัน นำไปปรับเข้ากับชีวิตประจำวันของตนเอง ทำให้การอ่านเป็นเรื่องที่น่าสนใจ น่าติดตาม น่าศึกษาค้นคว้า

การสอนอ่านออกเสียง

การสอนอ่านออกเสียงเน้นในเรื่องความเข้าใจของผู้อ่าน ดังนั้นผู้อ่านจำเป็นต้องรู้คำศัพท์อ่านถูกต้องตามวรรคตอน ทำเสียงเหมือนพูด เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องราว เราถือเอาการสอนอ่านออกเสียงเป็นการฝึกทักษะเบื้องต้น ทั้งครูยังสามารถใช้ประโยชน์ให้สัมพันธ์กับการพูดและการฟังได้ดี การอ่านออกเสียงย่อมช่วยให้ครูสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการฝึกทักษะการอ่านและสามารถช่วยเหลือแก้ไขเด็กที่อ่านผิดพลาด ลังเลใจ หรืออื่น ๆ ได้ทันที เช่น ช่วยแก้ไขการพูดหรือการอ่านไม่ถูกไม่ชัดไปพร้อมกันได้ การอ่านออกเสียงช่วยให้เด็กได้ตรวจสอบตนเอง ฟังเอง ฝึกการฟังได้ดีขึ้น และเพื่อนร่วมชั้นได้มีโอกาสฝึกฟังและฝึกหัดอ่านในใจตามไปด้วยอย่างที่เราเรียกว่าช่วยให้มีการฝึกอ่านได้กว้างขวางกว่าการอ่านในใจ นอกจากนี้การสอนอ่านออกเสียงย่อมช่วยในการพัฒนาการพูดของเด็กในด้านการใช้คำ การผูกประโยคได้ดีขึ้น

การดำเนินการสอนอ่านออกเสียง

บันลือ พดกษะวัน (2533ข, หน้า 123) ได้เสนอลำดับขั้นตอนการสอนอ่านออกเสียงไว้ดังนี้

1. ใช้วิธีอ่านนำและอ่านตามจากบทเรียน แผนภูมิการอ่านที่ครูได้จัดเตรียมไว้ตามลำดับความยาก-ง่ายกล่าวคือแผนภูมิการอ่านหรือบทเรียนนั้นต้องเตรียมตามลำดับความยาก-ง่ายคล้ายขั้นบันได

โดยยึดเสียงสระเป็นเกณฑ์ เช่น เสียงอา เสียงอุ เสียงอู เสียงอิ เสียงโอ เสียงอำ เสียงอือ เสียงเอ เสียงเอา เสียงแอ ผันวรรณยุกต์ เสียงโ อ เสียงอัว เสียงเอีย ผันวรรณยุกต์ เสียงแอะ เสียงเออ ควรใช้เวลาในการอ่านนำและอ่านตามสัปดาห์ 2-3 จบ เวลาไม่ควรเกิน 10 นาที

2. ให้นักเรียนในชั้นช่วยกันสรุปเรื่องราวที่อ่านโดยครุช่วย

3. ฝึกทักษะการสังเกตโดยเทียบแถบประโยค เทียบบัตรคำในแผนภูมิการอ่าน เช่น

ตา	ขา	อา	มา
ตา	ขา	มา	ลา
ตา	ลา	หา	อา

4. เมื่อฝึกอ่านได้ 2-3 จบ เด็กจะจำแม่บทคือ ตา ได้แม่นยำก่อนคำอื่นๆ เพราะความถี่สูง เมื่อเทียบกับคำได้เทียบแถบประโยคได้แล้วก็จะเริ่มแจกคำ

5. หลังจากสลับโดยเกมหรือขับร้อง เช่น ร้องเพลง ก สระอา อะ อา แล้วก็อาจนำไปสู่การสอนแจกคำได้ (ในการสอนจัดแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน ฝึกหัดอ่านจากแบบเรียน จากแบบฝึกหัด)

6. ครูทำการตรวจสอบการอ่านแต่ละกลุ่มให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง

7. ครูควรตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบจากบทความหรือแบบเรียน ส่วนการตรวจนั้นก็ใช้วิธีอ่านฟังเสียงตรวจสอบอีกครั้ง พร้อมกับให้นักเรียนอ่านคำตอบของตนเองด้วย

หลักในการสอนอ่าน

ศุภวัฒน์ ชื่นชอบ (2524, หน้า 58-60) ได้กล่าวถึงหลักในการสอนอ่านที่ครูควรคำนึงถึงดังนี้

1. ครูควรใช้วิธีสอนที่มีกระบวนการที่ถูกต้อง ศึกษาถึงสถานการณ์ในการจัดสภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถที่เหมาะสมต่อพัฒนาการของเด็กเพื่อลดอุปสรรคที่จะสกัดกั้นไม่ให้การสอนบรรลุเป้าหมาย ซึ่งครูต้องใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบผสมกัน

2. ครูควรมีความรู้และความเข้าใจถึงกระบวนการสอนอ่าน รู้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่พัฒนาและต่อเนื่องเรื่อยไป รู้ว่าการสอนอ่านในระยะใดจะจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กอย่างไร

3. ครูจะต้องรู้จักใช้วิธีการสอนอ่านที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่กว้างไกล ไม่จำกัดอยู่เฉพาะการจำ การเห็น หรือการแปลความจากสัญลักษณ์ตัวอักษรเท่านั้น แต่ต้องรู้จักนำเอาความคิดรวบยอดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในสถานการณ์ที่เหมาะสมได้

ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon, อ้างใน สุขุม เฉลยทรัพย์, 2529, หน้า 126) กล่าวไว้ว่า การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ (Reading Makes a Fullman) เพราะฉะนั้นผู้อ่านหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมได้เปรียบและมีชีวิตก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

การอ่านหนังสือออกและการอ่านหนังสือเป็นจนวนติดเป็นนิสัยไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้ตามธรรมชาติ แต่เกิดจากการเรียนรู้การอบรมสั่งสอนและการฝึกอย่างถูกวิธี นอกจากนี้ สุขุม เฉลยทรัพย์ (2529, หน้า 37) ได้สรุปแนวการสอนอ่านไว้ดังนี้

1. การสอนอ่านให้กับเด็กต้องมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์จากการอ่านมิใช่เพื่อให้อ่านออกเท่านั้นแต่รู้ความหมายด้วย
2. การสอนอ่านต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพราะทุกวิชาต้องมีการอ่านจึงมีโอกาสนี้ที่จะดำเนินการสอนอ่านในทุกวิชาได้
3. ครูต้องเข้าใจพัฒนาการทางสมองในการอ่านของเด็กแต่ละคน ซึ่งไม่เหมือนกันบางคนอ่านได้ช้า บางคนอ่านได้เร็ว ครูจึงต้องแบ่งเป็นหมู่ ๆ และสอนตามกำลังสมองของเด็ก ซึ่งเด็กบางคนต้องช่วยเหลือเป็นพิเศษ
4. ครูควรหาวิธีสอนหลาย ๆ แบบ มีอุปกรณ์มาเสริม เช่น หนังสืออ่านประกอบ เป็นต้น หรือการเล่าเรื่องให้เด็กฟัง เพื่อจะได้กระตือรือร้นที่จะอ่านเรื่องที่เล่า
5. เด็กที่ยังไม่พร้อมที่จะอ่านไม่ควรจะไปบังคับฝืนใจเด็กให้อ่าน เพราะจะทำให้เด็กทั้งไม่สนุกและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่าน แต่ควรหาสิ่งเร้ามาจูงใจและช่วยให้อ่าน เช่น ให้อ่านเรื่องย่อ ๆ ให้ เป็นต้น
6. สร้างความสนใจขั้นแรกให้เด็กรู้สึกอยากอ่าน โดยการสอนอ่านเป็นประโยคเพื่อให้เด็กรู้เรื่องราวในหนังสือก่อน
7. ครูควรสอนอ่านออกเสียงและอ่านในใจพร้อมกันไป โดยสอนเป็นกลุ่ม ๆ ดีกว่าจะสอนทีเดียวยังชั้น ทั้งนี้จะต้องมีวิธีการควบคุมเด็กให้รู้จักทำงานด้วยตนเอง ถึงแม้ในระยะแรกอาจจะเกิดความวุ่นวายบ้างแต่ถ้าอดทนปล่อยนาน ๆ ไปจะดีขึ้น
8. ถ้าเป็นเด็กเล็กครูต้องไม่จู้จี้มากเกินไป แต่จะคอยช่วยเหลือให้เด็กรู้วิธีอ่านที่ถูกต้องและเหมาะสมตามควรแก่วัย
9. ควรมีการทดสอบความสามารถในการอ่านเป็นระยะ ๆ เด็กที่บกพร่องในการอ่านต้องได้รับการช่วยเหลือเป็นรายบุคคล

บันลือ พลฤกษ์วัน (2533ข, หน้า 83-89) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านไว้ 3 วิธีดังนี้

1. การสอนอ่านแบบสะกดตัวผสมคำ (Discarded or Synthetic Method)

วิธีสอนแบบนี้อาศัยหลักการคิดตัวอักษรที่กำหนดให้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ทำหน้าที่แทนเสียงให้เกิดการผสมผสานเป็นคำพูด มักจะเริ่มออกเสียงพยัญชนะ สระ และตัวสะกด ออกเสียงเป็นคำพูด

ทีละคำไปโดยลำดับ การสอนแบบนี้มุ่งให้ผู้เรียนท่องจำพยัญชนะทั้งหมดให้ได้ก่อนอื่น เมื่อจำพยัญชนะได้แม่นยำจึงนำสระทีละรูป สองรูปมาผสมให้อ่านแบบสะกดตัวผสมคำเป็นคำ ๆ ไป เมื่ออ่านแบบสะกดตัวผสมคำได้แล้ว จึงให้อ่านคำเป็นประโยคซ้ำอีกครั้งหนึ่ง (ถ้าข้อความนี้เป็นประโยค) การผสมคำอ่านอาจแบ่งได้เป็น 3 แบบ คือ

ก. แบบแยกสะกดตัวผสมคำโดยแยกกันเด็ดขาด เหมาะสำหรับเริ่มฝึกตอนต้น

เทียน = ทอ เอีย เทีย เทียน นอ เทียน

ข. แบบอ่านพยัญชนะและสระควบแล้วสะกดคำ เหมาะสำหรับใช้เมื่อเห็นว่าเด็กฝึกอ่านผสมคำแบบแรกคล่องแล้ว

เทียน = เทีย นอ เทียน

ค. แบบผสมพยัญชนะกับรูปสระและตัวสะกด เหมาะสำหรับใช้อุปกรณ์ช่วยผสมคำ เช่น ซองเลื่อนคำ สมุดผสมคำ กล้องฉายภาพยนตร์ แต่ไม่นิยมในการอ่านแบบสะกดตัวใช้การอ่านเป็นคำ

เทียน = ท เอ - ยน

2. การสอนอ่านแบบอ่านเป็นคำเป็นประโยค (Basal Reader's Approach)

วิธีสอนแบบนี้สหรัฐอเมริกาใช้เนื่องจากพยัญชนะและสระของเขาออกเสียงไม่คงที่ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งนั้นต้องการจะทำให้สิ่งที่เด็กอ่านแล้วนำมาใช้ได้ โดยมุ่งในเรื่องความเข้าใจในความหมายของสิ่งที่อ่าน แบบเรียนอ่านจะมีภาพเป็นเครื่องบอกความหมายของตัวอักษร เด็กจะอ่านได้สะดวกและง่ายขึ้นกว่าแบบสะกดตัวผสมคำ

ในการดำเนินการสอนแบบอ่านเป็นคำเป็นประโยค ต้องมีการค้นคว้าหาคำที่เด็กเคยใช้พูดจากันแต่ละวัย แล้วนำคำที่ได้จากการศึกษามาจัดทำแบบหัดอ่านเป็นชุด

3. การสอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสบการณ์ (Experience Approach)

วิธีสอนแบบนี้ไม่ได้ยึดเอาแบบเรียนเป็นหลัก แต่นำเอาสิ่งที่เด็กผู้เรียนสนใจมาจัดทำเป็นแผนภูมิประสบการณ์ โดยครูส่งเสริมให้เด็กเล่าเรื่องที่ตนสนใจหรือประสบมา และครูก็คัดเลือกคำให้เหมาะสมจัดทำเป็นแผนภูมิประสบการณ์ สำหรับเป็นบทฝึกอ่าน เช่น

<p>เรา เป็น นักเรียน เรา มา โรงเรียน ทุกวัน เรา มา โรงเรียน พร้อม กับ เพื่อน เรา จะ ช่วย เหลือ กัน ครู สอน ให้ เรา ดี ต่อ กัน</p>

ครูอาจได้เรื่องราวมาเขียนโดยการซักถามจากนักเรียน นำมาดัดแปลงคัดเลือกคำที่จะเขียนเป็นแผนภูมิให้เหมาะสม นำมาทำเป็นบทสอนอ่านได้ดีเช่นกัน

4. การสอนเขียนในระดับประถมศึกษา

การเขียนเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่เป็นเครื่องมือสำหรับแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดความเข้าใจออกมาเป็นตัวอักษรเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ ทศนีย์ ศุภเมธี (2535, หน้า 22) กล่าวว่า “การเขียนเป็นทักษะที่นักเรียนจะฝึกช้ากว่าทักษะอื่น เด็กจึงต้องมีความพร้อมโดยฝึกทักษะการฟัง การพูด และการอ่านได้ก่อนแล้วจึงเริ่มฝึกทักษะการเขียน” ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานในการเขียนและย่ำยู่ให้เขียนด้วยความสนุกสนานไม่เบื่อ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ฝึกจากง่ายไปหายาก และให้สัมพันธ์กันกับการฟัง การพูด การอ่าน

การสอนเขียนนับได้ว่า เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในการติดต่อสื่อสาร และการสื่อความหมาย แต่ปัจจุบันในการสอนเขียนก็ยังพบว่ามีปัญหาในลักษณะดังต่อไปนี้

1. นักเรียนไม่สามารถเขียนพยัญชนะ สระ และคำไม่ได้ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อเขียนพยัญชนะ สระ ไม่ได้ นักเรียนก็จะไม่สามารถเขียนคำได้
2. นักเรียนสะกดคำผิด ดังนั้นเขียนสะกดคำผิดตามไปด้วย
3. นักเรียนเขียนเว้นวรรคตอนและย่อหน้าไม่ถูก
4. นักเรียนใช้คำไม่เหมาะสม นำภาษาพูดมาใช้ในภาษาเขียน
5. นักเรียนเขียนคำที่ใช้อักษรย่อไม่ถูกต้อง
6. นักเรียนไม่สามารถที่จะลำดับความคิดในการเขียนได้ถูกต้อง

การเขียนต่างจากการพูดโดยทั่วไปเพราะว่าภาษาสำหรับการเขียนค่อนข้างเป็นแบบแผนมากกว่าภาษาที่ใช้พูดกัน การเขียนในแต่ละครั้งมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไป

รองรัตน์ อิศรภักดี และ เทือก กุสุมา ณ ออยุธยา (อ้างใน เกษรา ภัทรเดชไพศาล, 2537, หน้า 14-15) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนเขียนคำในชั้นประถมศึกษาดังนี้

1. เพื่อให้รู้จักคำต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน และสามารถเขียนเป็นเรื่องราวต่าง ๆ ได้
2. เพื่อให้รู้จักเขียนสะกดคำต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
3. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักใช้คำต่าง ๆ ได้กว้างขวางขึ้น
4. เพื่อให้สามารถค้นคว้าและคิดหาคำใหม่ ๆ

จรรยารัตน์ กางกั้ง (อ้างใน เกษรา ภัทรเดชไพศาล, 2537, หน้า 15) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการเขียนไว้ 2 ประการคือ

1. มุ่งให้เด็กรู้จักรูปคำ โดยสอนให้เด็กมีทักษะในการใช้คำซึ่งจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน และเขียนด้วยความเข้าใจ โดยเร้าให้เด็กเกิดความสนใจในการเขียน ให้เด็กได้คุ้นเคยกับรูปคำและเสียงเพื่อให้รู้จักคำกว้างขวางขึ้น

2. เพื่อให้เด็กมีความสามารถที่จะเขียนคำต่างๆ ได้ถูกต้อง โดยต้องเรียนรู้คำ ฝึกออกเสียง เรียนรู้ความสัมพันธ์ของตัวอักษรกับเสียง สามารถจำรูปร่างของคำ จัดลำดับตัวอักษรได้ จึงจะสามารถเขียนคำได้ถูกต้อง

ดังนั้น การเขียนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการเรียนรู้ทักษะภาษาไทย การเขียนที่ถูกต้องสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน ย่อมทำให้ผู้เรียนเข้าใจตรงกันและยังเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจากคำพูดออกมาเป็นภาษาเขียน

การสอนเขียนสะกดคำ

การสะกดคำเป็นวิธีการหนึ่งของการเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของมนุษย์ การสะกดคำเป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักกฎเกณฑ์ในการเรียงลำดับตัวอักษร หรือการเรียงลำดับพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามหลักภาษา เพื่อจะได้ออกเสียงชัดเจน เขียนคำได้ถูกต้องและมีความสามารถใช้สื่อสารกันได้

กรมวิชาการ (2533ก, หน้า 49-50) ได้เสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องของการสะกดคำไว้ดังนี้

1. ให้นักเรียนเห็นคำ
2. ให้นักเรียนได้ยินการออกเสียงคำที่ชัดเจนถูกต้อง
3. ให้นักเรียนฝึกออกเสียงที่จะเขียนให้ชัดเจนถูกต้อง
4. ให้นักเรียนรู้ความหมายและการใช้คำนั้น
5. ให้นักเรียนเขียนคำ

ชิน โพธิ์อ่อน (2526, หน้า 27) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการสอนเขียนคำสะกดคำไว้ดังนี้

1. วิธีสอนที่ครูออกเสียงได้ถูกต้องและมีแบบการสะกดคำที่แน่นอน
2. วิธีสอนที่ต้องฝึกทักษะการเขียนสะกดคำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการฝึกเป็นรายบุคคล
3. วิธีสอนที่มีการกำหนดจุดประสงค์ของการสอนที่แน่นอน
4. วิธีสอนที่มีการทดสอบก่อนสอนและสอบก่อนทดสอบ
5. วิธีสอนที่ฝึกทักษะด้วยการเลียนแบบและทราบผลการเรียน
6. วิธีสอนแบบใช้การเรียงลำดับตัวอักษร
7. วิธีสอนโดยให้ผู้เรียนอ่านและเรียนรู้ความหมายของคำและการผัน
8. วิธีสอนโดยการเลือกและจัดลำดับคำ ตลอดจนจรรยาบรรณคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันมาเขียน
9. วิธีสอนที่มีการกำหนดและการวางแผนการสอนที่แน่นอน

10. วิธีสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีกระบวนการและขั้นตอนที่ถูกต้อง
11. วิธีสอนโดยใช้พจนานุกรมและมีการทบทวน
12. วิธีสอนโดยการสร้างแบบฝึกการอ่านและเขียนแล้วนำไปสอนนักเรียน
13. วิธีสอนโดยการนำคำที่เป็นปัญหา มาสร้างเป็นแบบฝึกทักษะด้วยวิธีสัมพันธ์ทักษะ

บันลือ พุททชะวัน (อ้างใน เกษรา ภัทรเดชไพศาล, 2537, หน้า 16-17) ได้จำแนกการสอนเขียนไว้ดังนี้

1. การสอนเขียนแบบใช้เสียงพาไป การสอนเขียนแบบนี้ใช้ความเด่นของภาษาไทยที่มีเสียงคงที่ และความสัมพันธ์ของการฝึกอ่านแบบสะกดตัวกับการเขียนมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ตัวอย่าง เช่น ครูบอกคำว่า “มานี” ให้นักเรียนเขียน การเขียนของนักเรียนจะต้องสะกดคำพร้อมกันคือ

มอ - อา - มา

นอ - อี - นี

มานี

นักเรียนจะใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการเขียนที่มีเสียงพาไปอย่างกลมกลืนให้เป็นประโยชน์

2. การสอนเขียนให้เห็นรูปคำก่อนการสอนเขียนแบบนี้มุ่งให้นักเรียนฝึกเขียนคำใหม่ในบทเรียนได้แม่นยำขึ้น และมุ่งให้เข้าใจความหมายของคำในรูปประโยค ตัวอย่าง เช่น ครูเขียนประโยคแล้ววงเล็บคำใหม่ในบทเรียน

“นายอำเภอเป็น (ข้าราชการ) ในอำเภอ”

ให้นักเรียนอ่านเป็นประโยคก่อนแล้ว จึงให้อ่านคำในวงเล็บแบบสะกดตัว เมื่อนักเรียนอ่านได้แล้ว ให้ลบคำในวงเล็บออกไปบางส่วนหรือลบออกทั้งหมด จากนั้นให้นักเรียนเขียนคำในวงเล็บให้ถูกต้อง

3. การฝึกสะกดคำในขณะที่ครูเขียนหรือนักเรียนเขียนข้อความบนกระดานดำหรือทำแผนภูมิประสบการณ์ โดยครูเขียนข้อความลงบนกระดานหรือแผนภูมิ นักเรียนสะกดตัวไปที่ละคำ ครูเขียนไปตามที่นักเรียนสะกด เสร็จแล้วให้นักเรียนอ่านและคัดลอกลงสมุด

4. การเขียนโดยใช้บันทึกแบบอย่าง วิธีสอนโดยครูทำแถบประโยคที่เลื่อนได้ โดยให้นักเรียนอ่านประโยคแล้วค่อย ๆ เลื่อนปิดประโยคจนมิด นักเรียนจึงเขียนประโยคนั้นลงไป การสอนเขียนแบบนี้เป็นการฝึกทักษะการอ่านเร็ว ที่สัมพันธ์กับการกวาดสายตา

5. การเขียนตามคำบอก เป็นวิธีการสอนเขียนที่นิยมใช้กันมาก และยังใช้ได้จนถึงปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นต้องฝึกเสมอ ๆ สามารถใช้เป็นกิจกรรมการสอนเขียนสลับกันไปกับการสอนแบบอื่น เพื่อให้เป็นเป้าหมายในการเรียน การสอนเขียนตามคำบอกจึงเป็นการฝึกสมาธิและความจำจากการฟัง

บุญปก อ่อนแผ้ว (อ้างใน จำนวนค์ โปธาเกียง, 2538, หน้า 12) ได้กล่าวเกี่ยวกับหลักการสอนเขียนสะกดคำ สรุปได้ว่าครูต้องให้นักเรียนได้เห็นรูปคำ เรียนรู้ความหมายของคำ ฝึกออกเสียงคำ ให้ถูกต้องจนเกิดมโนภาพในคำนั้น ๆ และสามารถเขียนคำนั้นได้ถูกต้อง

ประเทิน มหาพันธ์ (อ้างใน จำนวนค์ โปธาเกียง, 2538, หน้า 12) ได้เสนอแนะลำดับขั้นตอนของการสอนสะกดคำไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความหมายและการออกเสียง ครูต้องให้เด็กเข้าใจความหมายของคำ มองดูคำพร้อมกับออกเสียงคำ ๆ นั้น และสามารถที่จะพูดออกมาเป็นคำให้เป็นประโยคโดยใช้คำนั้นให้ถูกต้องด้วย

ขั้นที่ 2 การมองเห็นรูปคำ ในขั้นนี้ครูต้องให้เด็กเห็นรูปคำที่สะกดและเห็นส่วนประกอบต่าง ๆ ให้เด็กแยกคำนั้นออกเป็นพยางค์ ๆ ออกเสียงคำนั้นเป็นพยางค์ได้แล้วสะกดเป็นคำอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 3 การระลึกถึงคำ ให้มองดูทั้งคำ แล้วสะกดตัวโดยไม่ต้องมองคำนั้น ๆ เสร็จแล้วลองตรวจดูว่าการสะกดคำของตนถูกต้องหรือไม่ หากสะกดผิดก็ให้กลับไปทำขั้นที่ 1, 2 และ 3 ใหม่อีกครั้ง

ขั้นที่ 4 การเขียนคำ ในขั้นนี้เด็กจะฝึกหัดเขียนคำได้ถูกต้อง ตรวจสอบการเขียนและสะกดตัวให้ถูกต้องเรียบร้อย

ขั้นที่ 5 การทบทวน ให้เด็กเขียนคำนั้นโดยไม่ต้องดูแบบหากเขียนถูกต้อง 3 ครั้ง แสดงว่าเด็กรู้จักคำนั้นแล้ว ในขั้นนี้ถ้าจะให้เด็กจดจำได้แม่นยำยิ่งขึ้นควรให้เด็กลองนำไปใช้ เช่น ใช้ในการเขียนประโยค เขียนเรียงความ และเขียนจดหมาย เป็นต้น

สรุปได้ว่า ในการสอนเขียนสะกดคำที่ถูกต้องมีความสำคัญในการสื่อสารกัน ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง ในการสอนตามลำดับขั้นตอนสอนจากง่ายไปหายาก สอนจากสิ่งที่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่ไกลตัว ช่วยในการเรียนรู้ของผู้เรียนในเรื่องของการเขียนคำ ทำให้ผู้เรียนเขียนคำถูกต้องตามตัวสะกด สื่อความหมายได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

5. แบบฝึกการออกเสียงและการเขียนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา

แบบฝึกทักษะทางภาษา

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะต้องอาศัยการฝึกหัดปฏิบัติซ้ำ ๆ ดังนั้นในการสอนภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการออกเสียงและการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง ครูต้องจัดกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง

ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกหัดทำซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญ เครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะภาษาให้ได้ผลดีคือ “แบบฝึก”

เกษร รongเดช (2522 , หน้า 36 -37) ได้ให้แนวทางในการสร้างแบบฝึกไว้ดังต่อไปนี้

1. สร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนคือ ง่ายและไม่ยากจนเกินไป
2. สร้างลำดับแบบฝึกจากง่ายไปหายากโดยเริ่มจากฝึกการออกเสียงเป็นพยางค์ คำ วลี ประโยค และคำประพันธ์

3. แบบฝึกบางแบบฝึกใช้ภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในการฝึกและจะช่วยยื้อให้ติดตามต่อไปตามหลักของการจูงใจ

4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นเป็นแบบฝึกสั้น ๆ ง่าย ๆ ใช้เวลาในการฝึกประมาณ 30 ถึง 45 นาที

5. เพื่อป้องกันความเบื่อหน่าย แบบฝึกต้องมีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ประสมคำจากภาพ เล่นบัตร์กับบัตร์ภาพ เติมคำลงในช่องว่าง อ่านคำประพันธ์ ฝึกร้องเพลง และใช้เกมต่าง ๆ ประกอบ

ก้อ สวัสดิ์พาณิชย์ (อังกไน ประสงค์ ราชณสุข, 2532ก, หน้า 53) ได้แนะนำเกี่ยวกับลักษณะที่ดีของแบบฝึกสรุปได้ดังนี้

1. แบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบ เพื่อเด็กจะได้ไม่เบื่อ
2. ควรเป็นแบบฝึกสั้น ๆ
3. ควรให้ฝึกในสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน
4. ควรมีการประเมินผลขณะที่ฝึกหัดเพื่อดูว่าเด็กเกิดความชำนาญในทักษะนั้นเพียงใด

River (อังกไน ประภัสสร ปิตฝ่าย, 2537, หน้า 50) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. แบบฝึกทุกเรื่องควรให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากพอที่จะเรียนต่อไป
2. การฝึกแต่ละครั้งควรฝึกแบบเดียวเท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้อยู่แล้ว
4. สิ่งที่ให้ฝึกแต่ละครั้ง ควรเป็นบทสั้น ๆ
5. คำพูดหรือเนื้อหาในแบบฝึก ควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
6. แบบฝึกควรให้นักเรียนได้ใช้ความคิดด้วย
7. แบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบ เพื่อไม่ให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย
8. การฝึกควรฝึกในสิ่งที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

Barnett และคณะ (อังกไน จานงค์ โปธาเกียง, 2538, หน้า 17) ได้กล่าวถึงแบบฝึกที่ดีไว้ว่า ควรมีให้เลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดคำตอบและตอบโดยเสรี คำสั่งหรือตัวอย่างที่ยกมาเป็นข้อความหรือเป็นแบบฝึก ไม่ควรยาวเกินไปหรือยากแก่การเข้าใจ ถ้าต้องการให้ศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกควรมีหลายรูปแบบ และมีความหมายต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันแก่ผู้ฝึกหัดทำ

รัชนี ศรีไพรวรรณ (อ้างใน จ๋านงค์ โปธาเกียง, 2538, หน้า 14-15) ได้กล่าวถึงหลักในการทำแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กและลำดับชั้นของการเรียน เด็กแรกเรียนยังมีประสบการณ์น้อย แบบฝึกทักษะจะต้องอาศัยรูปแบบที่สวยงาม จูงใจเด็กและเป็นไปตามลำดับความยากง่าย เพื่อให้เด็กมีกำลังใจทำ
 2. ให้มีจุดมุ่งหมายว่ามุ่งจะฝึกในด้านใดแล้ว จัดเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการที่วางไว้ครูต้องจัดทำไว้ล่วงหน้าเสมอ
 3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ถ้าสามารถแยกตามความสามารถและจัดทำแบบฝึกหัดเพื่อส่งเสริมเด็กแต่ละกลุ่มได้ก็ยิ่งดี
 4. ในแบบฝึกหัดต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ ถ้าเด็กยังอ่านไม่ได้ครูต้องชี้แจงด้วยคำพูดที่ใช้ภาษาง่าย ๆ ให้เด็กสามารถทำตามคำสั่งได้
 5. แบบฝึกหัดต้องมีความถูกต้อง ครูจะต้องตรวจพิจารณาให้ถี่ถ้วนอย่าให้มีข้อผิดพลาดได้
 6. การให้เด็กทำแบบฝึกหัดในแต่ละครั้งต้องให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็กเล็ก ๆ ย่อมสนใจจะทำสิ่งใดอยู่ได้ไม่นาน
 7. ควรทำแบบฝึกหัดหลาย ๆ แบบ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้กว้างขวางและส่งเสริมให้เกิดความคิด
 8. กระดาษที่ให้เด็กทำแบบฝึกหัดต้องเหนียวและทนทานพอสมควร
- หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึกให้สมบูรณ์และเหมาะสมสำหรับนำไปใช้กับนักเรียนนั้น ผู้จัดทำแบบฝึกจำเป็นต้องอาศัยหลักจิตวิทยาเข้าช่วย เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของเด็ก ซึ่งได้มีผู้แนะนำดังต่อไปนี้

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2522, หน้า 52-62) ได้แนะนำหลักจิตวิทยาที่ควรนำมาใช้ในแบบฝึก ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของ Thorndike เกี่ยวกับกฎการฝึกหัดซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของ Watson คือ สิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกหัดทอดทิ้งไปนานแล้ว ย่อมทำได้ไม่ดีเหมือนเดิมก็ต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำ ก็จะช่วยให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น
2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรคำนึงถึงว่านักเรียนแต่ละคนนั้นมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่ต่างกัน การสร้างแบบฝึกควรพิจารณาถึงความเหมาะสมไม่ยาก หรือง่ายเกินไป และควรมีหลายแบบ
3. การจูงใจผู้เรียนสามารถทำได้โดยการจัดทำแบบฝึกจากง่ายไปหายากเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนเป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึกหัด นอกจากนั้นการใช้แบบฝึกจะช่วยไม่ให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้นักเรียนได้ทดลองทำภาษาที่ใช้พูดใช้เขียนในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว นอกจากจะได้แม่นยำแล้ว นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

Harless (อ้างใน ประสงค์ ราชณสุข, 2532ก, หน้า 55) ได้ให้คำแนะนำว่าแบบฝึกควรสร้างโดยใช้หลักจิตวิทยา ดังนี้

1. ระวังให้นักเรียนเกิดความสนใจโดยการใช่แบบฝึกหลาย ๆ ชนิด
2. ให้นักเรียนมีโอกาสตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงความสามารถและความเข้าใจลงในแบบฝึก
3. ให้นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนมาตอบในแบบฝึกที่ตรงเป้าหมายได้

ศรีประภา ปาลสุทธิ (อ้างใน จ่านงค์ โปธาเกียง, 2538, หน้า 15-16) มีความเห็นว่าในการสร้างแบบฝึกควรยึดหลักทางจิตวิทยา ดังนี้

1. กฎแห่งการเรียนรู้ของ Thorndike คือ กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercises) กล่าวคือ การกระทำใด ๆ ก็ตาม หากได้ฝึกฝนหรือกระทำบ่อย ๆ จะทำให้ผู้ฝึกมีความคล่องแคล่วและสามารถที่จะกระทำสิ่งนั้นได้ดี (Law of Use) แต่หากการกระทำนั้นไม่ได้รับการฝึกเสมอ ๆ หรือไม่ได้กระทำอีกเลย การกระทำนั้น ๆ จะค่อย ๆ เลือนลางไป (Law of Disuse) กฎแห่งผล (Law of Effect) กล่าวถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองทั้งสองอย่างนี้เชื่อมโยงกันได้ หากเราทำให้เกิดสภาพที่น่าพอใจจะเป็นการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการฝึก จากกฎข้อนี้ครูควรสร้างแบบฝึกโดยคำนึงถึงรูปแบบให้แตกต่างกันไป และคำนึงถึงความยากง่ายให้พอเหมาะกับวัยและระดับชั้น โดยวิธีนี้ผู้เรียนจะสนใจทำแบบฝึกหัดมากขึ้น ถ้าผู้เรียนมีโอกาสทำได้ดีถูกมากที่สุดจะทำให้เกิดความสนใจและขยันให้อยากทำต่อไป ในโอกาสนี้เองครูอาจนำแบบฝึกที่ยากขึ้นมาฝึกเพื่อเสริมความรู้เพิ่มขึ้นได้

2. แบบฝึกนั้นควรเป็นแบบฝึกสั้น ๆ แต่หลาย ๆ แบบ เพื่อฝึกหัดเรื่องเดียวกันนั้นจนเกิดความแม่นยำ แบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบเด็กจะได้ไม่เบื่อ

3. แบบฝึกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ควรจะมีรูปภาพเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้คำและความหมายของคำนั้นไปในตัวด้วย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและการเรียนรู้มาให้ผู้เรียนทดลอง นำสิ่งที่มีความหมายภาษาที่ใช้พูดและใช้เขียนในชีวิตประจำวัน เมื่อผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว นอกจากจะทำได้แม่นยำแล้ว นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์อีกด้วย

ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (อ้างใน วันไชย ไทยใหม่, 2539, หน้า 18) ได้กล่าวสรุปการนำเอาแนวคิดตามทฤษฎีของ Thorndike ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ 3 ข้อมาประยุกต์ใช้กับการสร้างแบบฝึกดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม คือ ทำให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์ ผลดีที่จะเกิดจากการฝึก ซึ่งจะ ทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจจนกระทั่งประสบผลสำเร็จในที่สุด

2. กฎแห่งการฝึกหัดคือสิ่งใดที่ได้กระทำบ่อย ๆ จะทำให้เกิดความชำนาญ ความคล่องแคล่ว และแม่นยำยิ่งขึ้น หากไม่ได้ฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ย่อมจะทำได้ไม่ดี

3. กฎแห่งผล คือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสทราบผลการกระทำได้ทันที เพื่อสร้างความพอใจแก่ผู้เรียน ครูจะเฉลยคำตอบทันทีที่ผู้เรียนทำแบบฝึกเสร็จและทำให้เขาทราบว่าทำถูกทำผิดอย่างไร และจะได้แก้ไขข้อบกพร่องได้ด้วย

ขั้นตอนการสร้างชุดแบบฝึกทักษะ

จากเอกสารแนวทางการจัดทำผลงานทางวิชาการสำหรับข้าราชการครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2531, หน้า 174) ได้เสนอขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการโดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหา หรือทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบ และบัตรฝึกหัด
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการใช้ชุดแบบฝึกหัด เช่น จะนำชุดแบบฝึกไปใช้อย่างไร ในแต่ละชุดจะประกอบด้วยอะไรบ้าง
4. สร้างแบบทดสอบ อาจมีแบบทดสอบดังนี้
 - 4.1 แบบทดสอบเชิงสำรวจ
 - 4.2 แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง
 - 4.3 แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน
 - 4.4 แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในขั้นตอนที่ 2
5. บัตรฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตรพิจารณาตามความเหมาะสม
6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง
7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า
8. นำเอาแบบฝึกไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาข้อบกพร่อง
9. ปรับปรุงแก้ไข
10. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ ฯลฯ

จะเห็นได้ว่าในการสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องอาศัยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างมารวมกัน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้ทำการใช้แบบฝึกทักษะนั้น ๆ ต้องอาศัยหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับเด็กเข้ามาช่วย ตลอดจนการจัดทำแบบฝึกทักษะต้องเร้าความสนใจของผู้เรียน การใช้ภาษาในแบบฝึกทักษะต้องเป็นภาษาที่ง่ายต่อความเข้าใจ มีการ

เรียงลำดับเป็นขั้นตอนทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนานสนใจที่จะติดตามฝึกทักษะในการปฏิบัติ ตามกิจกรรมตามแบบฝึกหัดต่อ ๆ ไปจนจบ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียน ที่มีปัญหาในการออกเสียงและการเขียน มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

สนิท สัตโยภาส (2532) ได้สร้างแบบฝึกเพื่อสอนซ่อมเสริมนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 ที่มีปัญหาในด้านการออกเสียงตัวสะกดไม่ชัดเจน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าสัมฤทธิ์ผลทางการออก เสียงคำที่มีตัวสะกดในภาษาไทยก่อนสอนกับหลังสอนของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ และผลการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนกลุ่มทดลองแสดงออกมาให้เห็นเจตคติที่มีต่อแบบฝึก ปรากฏว่าผู้วิจัยและครูประจำชั้นสังเกตเห็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกให้เห็นว่ามีเจตคติที่ดีต่อ แบบฝึกอยู่ในระดับสูง ซึ่งการสังเกตครั้งหนึ่งมีความเชื่อได้เท่ากับ 0.99

ประสงค์ ราชณสุข (2532ก) ศึกษาผลการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทย แก่เด็กชาวเขา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 54 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชาวเขาที่ ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูด มีผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงสูงกว่านักเรียนชาวเขาที่ ไม่ได้รับการฝึกและผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาหลังการฝึกสูงกว่าก่อน ได้รับการฝึก

กิ่งดาว พุทธพันธ์ (2534) ได้ศึกษากิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับ นักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมฝึกทักษะการเขียน เชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีการพัฒนาทักษะทางการเขียน ตอบแบบสร้างสรรค์มากกว่าการพัฒนาทักษะทางการเขียนเรียงความ บรรยายภาพ และพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการแต่งประโยคสูงขึ้น

อัญชัญ เผ่าพัฒน์ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนเพื่อเสริมการสอนอ่านโดย ใช้นิทานพื้นบ้านในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยสร้างบทเรียนแบบนิทานพื้นบ้านเพื่อเสริมการอ่านและ ศึกษาความก้าวหน้าในการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีสัมฤทธิ์ผล ทางการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อทดสอบค่าที่แล้วปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

พิพัฒน์ เองศิลป์ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้แบบฝึกเสริมสมรรถนะการอ่านเร็วกับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่า ชั้นที่ได้รับการฝึกด้วยแบบฝึกเสริมสมรรถนะการอ่าน เร็วได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 99.21 ซึ่งสูงกว่าห้องที่ไม่ได้รับการฝึก ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 69.83

ทิพวรรณ นามแก้ว (2535) ได้สร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำที่มีพยัญชนะ น ง ด ม ก ข เป็นตัวสะกด สำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนทุ่งจำเริง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จำนงค์ โปธาเกียง (2538) ได้สร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำยากเพื่อการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนบ้านเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 28 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำยากระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมด้วยการใช้แบบฝึกนั้น แตกต่างกันในทางที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ดวงคิด วงศ์ภักดิ์ (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยชุดฝึก รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกที่พัฒนาขึ้น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่า คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนมีความสนใจตั้งใจทำและกระตือรือร้นที่จะเรียน

สุนันท์ กาสุยะ (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกการอ่านในใจ พบว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าและมีพัฒนาการในการอ่านได้ดีขึ้น เห็นได้จากคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการเรียนของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

วันไชย ไทยใหม่ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนแม่แอบวิทยาคม สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 66 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 33 คน กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับนักเรียนชาวเขา ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนตามคู่มือครูพบว่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองที่นักเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะภาษาไทยให้กับนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง โดยใช้แบบฝึกการพูดและการเขียนที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมกับสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนจะช่วยทำให้นักเรียนสามารถพูดและเขียนภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น จึงมีความสนใจที่จะจัดทำแบบฝึกการพูดออกเสียงและการเขียนคำที่สะกดด้วยแม่กดเสริมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ